

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 79.800/1/V
van 7 augustus 2026

avis 79.800/1/V
du 7 août 2026

over

sur

een ontwerp van koninklijk
besluit 'tot vaststelling, voor
de ondernemingen die onder
het Paritair Comité voor het
hotelbedrijf (PC 302)
ressorteren, van de
voorwaarden waaronder het
gebrek aan werk wegens
economische oorzaken de
uitvoering van de
arbeidsovereenkomst voor
werklieden schorst'

un projet d'arrêté royal 'fixant,
pour les entreprises
ressortissant à la Commission
paritaire de l'industrie
hôtelière (CP 302), les
conditions dans lesquelles le
manque de travail résultant de
causes économiques suspend
l'exécution du contrat de
travail d'ouvrier'

Op 14 juli 2026 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Werk verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 28 augustus 2026,* een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot vaststelling, voor de ondernemingen die onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf (PC 302) ressorteren, van de voorwaarden waaronder het gebrek aan werk wegens economische oorzaken de uitvoering van de arbeidsovereenkomst voor werklieden schorst’.

Het ontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 4 augustus 2026. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, eerste voorzitter van de Raad van State, Tim CORTHAUT en Francis VAN NUFFEL, staatsraden, Jan VELAERS, assessor, en Yves DEPOORTER, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Ben CLAES, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Tim CORTHAUT, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 7 augustus 2026.

*

* Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege verlengd wordt met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juni en 15 augustus.

Le 14 juillet 2026, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre de l'Emploi à communiquer un avis dans un délai de trente jours, prorogé de plein droit jusqu'au 28 août 2026 **, sur un projet d'arrêté royal 'fixant, pour les entreprises ressortissant à la Commission paritaire de l'industrie hôtelière (CP 302), les conditions dans lesquelles le manque de travail résultant de causes économiques suspend l'exécution du contrat de travail d'ouvrier'.

Le projet a été examiné par la première chambre des vacations le 4 août 2026. La chambre était composée de Wilfried VAN VAERENBERGH, premier président du Conseil d'État, Tim CORTHAUT et Francis VAN NUFFEL, conseillers d'État, Jan VELAERS, assesseur, et Yves DEPOORTER, greffier.

Le rapport a été présenté par Ben CLAES, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Tim CORTHAUT, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 7 août 2026.

*

** Ce délai résulte de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, *in fine*, des lois 'sur le Conseil d'État', coordonnées le 12 janvier 1973 qui précise que ce délai est prolongé de plein droit de quinze jours lorsqu'il prend cours du 15 juin au 15 août.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe om voor de ondernemingen die onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf (PC 302) ressorteren de voorwaarden vast te stellen waaronder, bij gebrek aan werk wegens economische oorzaken, de uitvoering van de arbeidsovereenkomst voor werklieden volledig mag worden geschorst of een regeling van gedeeltelijke arbeid mag worden ingevoerd.

Artikel 1 van het ontwerp bepaalt het toepassingsgebied. Artikel 2 regelt de kennisgeving door de werkgever aan de werknemer van de volledige schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst of de regeling van gedeeltelijke arbeid. De artikelen 3 en 4 bepalen de maximumduur van respectievelijk de volledige schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst (drie maanden) en de regeling van gedeeltelijke arbeid (zes maanden). De artikelen 5 en 6 bepalen het maximumaantal werkloosheidsdagen respectievelijk in een regeling van gedeeltelijke arbeid en bij een volledige schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst. Artikel 7 bepaalt dat het te nemen besluit in werking treedt op de datum van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad en buiten werking treedt op 31 december 2027.

RECHTSGROND

3.1. Zoals aangegeven in de aanhef, vindt het ontwerp rechtsgrond in artikel 51, § 1, van de wet van 3 juli 1978 ‘betreffende de arbeidsovereenkomsten’ (hierna: arbeidsovereenkomstenwet), dat de Koning machtigt om, op advies van het paritair comité of van de Nationale Arbeidsraad, de voorwaarden te bepalen waaronder bij gebrek aan werk wegens economische oorzaken, de uitvoering van de overeenkomst geheel wordt geschorst of een regeling van gedeeltelijke arbeid wordt ingevoerd.

3.2. Het ontwerp vindt, wat artikel 4 ervan betreft, eveneens rechtsgrond in artikel 51, § 3, eerste lid, van de arbeidsovereenkomstenwet, dat de Koning machtigt om, na advies van het bevoegde paritair comité of van de Nationale Arbeidsraad, af te wijken van de maximumduur van drie maanden voor een regeling van gedeeltelijke arbeid, wanneer wegens uitzonderlijke omstandigheden die regeling onvermijdelijk voor een langere duur dan drie maanden moet worden ingevoerd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. In het licht van opmerking 3.2 moet in de aanhef artikel 51, § 3, eerste lid, van de arbeidsovereenkomstenwet als bijkomende rechtsgrond worden vermeld.

5. Gelet op het feit dat het ontwerp ook rechtsgrond vindt in artikel 51, § 3, eerste lid, van de arbeidsovereenkomstenwet, is het aangewezen om in de aanhef de “uitzonderlijke omstandigheden” te vermelden die het volgens de steller van het ontwerp “onvermijdelijk” maken dat de regeling van gedeeltelijke arbeid voor een langere duur dan drie maanden moet worden ingevoerd.

Artikel 6

6. Artikel 6 van het ontwerp herneemt de regeling vervat in artikel 51, § 1, vijfde lid, van de arbeidsovereenkomstenwet, weliswaar met een kruisverwijzing naar die bepaling. Die regeling bepaalt onder meer dat de kennisgeving aan de werknemer de datum moet bevatten waarop de volledige schorsing van de uitvoering van de overeenkomst of de regeling van gedeeltelijke arbeid zal ingaan en de datum waarop die schorsing of die regeling een einde zal nemen, én de data waarop de werklieden in beide gevallen werkloos zullen zijn.

In tegenstelling tot de Franse tekst van artikel 6 van het ontwerp en in afwijking van de tekst van artikel 51, § 1, vijfde lid, van de arbeidsovereenkomstenwet, vermeldt de Nederlandse tekst alleen de volledige schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst, en niet de regeling van gedeeltelijke arbeid. Daarover bevraagd, heeft de gemachtigde bevestigd dat de Nederlandse tekst op dit punt in overeenstemming moet worden gebracht met de Franse tekst.

Artikel 7

7. Artikel 7 van het ontwerp bepaalt dat het ontworpen besluit in werking treedt de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt en buiten werking treedt op 31 december 2027.

Bevraagd waarom er wordt afgeweken van de normale termijn van inwerkingtreding van koninklijke besluiten, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“De inwerkingtreding op de dag van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad wordt verantwoord door de noodzaak om de sectorale regeling zo spoedig mogelijk opnieuw toepasselijk te maken. Het Paritair Comité heeft gevraagd om de bestaande regeling te verlengen voor de periode van 1 juli 2026 tot en met 31 december 2027, maar het advies werd pas op 2 juli 2026 gegeven en vervolgens aan de administratie bezorgd. Om die reden wordt geen terugwerkende kracht voorzien. Tegelijk wordt, gelet op het belang van de continuïteit van de regeling voor de betrokken ondernemingen en werknemers, voorgesteld om het besluit te laten ingaan op de dag van bekendmaking.”

In beginsel verdient het aanbeveling om de datum van inwerkingtreding van een koninklijk besluit zo te bepalen dat de rechtzoekenden over voldoende tijd beschikken om van de nieuwe regeling kennis te nemen en er zich naar te richten.

Gelet op het feit dat het ontwerp de regeling van eerdere koninklijke besluiten met eenzelfde strekking herneemt, kan uitzonderlijk worden ingestemd met een spoedige inwerkingtreding. Het verdient wel aanbeveling om te bepalen dat het ontworpen koninklijk besluit in werking treedt één dag na publicatie in het Belgisch Staatsblad. Een inwerkingtreding op de dag van publicatie in het Belgisch Staatsblad zou immers ingrijpen op een werkdag die voor een deel van de betrokken werkgevers en werknemers wellicht al zal lopen op het tijdstip van die bekendmaking.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DU PROJET

2. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet de fixer, pour les entreprises ressortissant à la Commission paritaire de l'industrie hôtelière (CP 302), les conditions dans lesquelles le manque de travail résultant de causes économiques permet la suspension totale de l'exécution du contrat de travail d'ouvrier ou l'instauration d'un régime de travail à temps réduit.

L'article 1er du projet détermine le champ d'application. L'article 2 règle la notification de la suspension totale de l'exécution du contrat de travail ou du régime de travail à temps réduit par l'employeur au travailleur. Les articles 3 et 4 fixent respectivement la durée maximale de la suspension totale de l'exécution du contrat de travail (trois mois) et du régime de travail à temps réduit (six mois). Les articles 5 et 6 fixent respectivement le nombre maximal de journées de chômage dans un régime de travail à temps réduit et en cas de suspension totale de l'exécution du contrat de travail. L'article 7 dispose que l'arrêté envisagé entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge et cesse d'être en vigueur le 31 décembre 2027.

FONDEMENT JURIDIQUE

3.1. Ainsi qu'il est indiqué dans le préambule, le projet trouve son fondement juridique dans l'article 51, § 1er, de la loi du 3 juillet 1978 'relative aux contrats de travail' (ci-après : la loi relative aux contrats de travail), qui habilite le Roi à déterminer, sur avis de la commission paritaire ou du Conseil national du travail, les conditions dans lesquelles le manque de travail résultant de causes économiques permet la suspension totale de l'exécution du contrat ou l'instauration d'un régime de travail à temps réduit.

3.2. En ce qui concerne son article 4, le projet trouve également un fondement juridique dans l'article 51, § 3, alinéa 1er, de la loi relative aux contrats de travail, qui habilite le Roi, après avis de la commission paritaire compétente ou du Conseil national du travail, à déroger à la durée maximale de trois mois pour un régime de travail à temps réduit lorsque, par suite de circonstances exceptionnelles, il est indispensable que le régime de travail à temps réduit soit instauré pour une durée de plus de trois mois.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

4. À la lumière de l'observation formulée au point 3.2, le préambule doit mentionner l'article 51, § 3, alinéa 1er, de la loi relative aux contrats de travail à titre de fondement juridique complémentaire.

5. Compte tenu du fait que le projet trouve également un fondement juridique dans l'article 51, § 3, alinéa 1er, de la loi relative aux contrats de travail, il est indiqué de mentionner dans le préambule les « circonstances exceptionnelles » qui, selon l'auteur du projet, rendent « indispensable » l'instauration du régime de travail à temps réduit pour une durée de plus de trois mois.

Article 6

6. L'article 6 du projet reproduit le dispositif figurant à l'article 51, § 1er, alinéa 5, de la loi relative aux contrats de travail, certes avec une référence croisée à cette disposition. Ce dispositif précise notamment que la notification au travailleur doit mentionner la date à laquelle la suspension totale de l'exécution du contrat ou le régime de travail à temps réduit prendra cours et la date à laquelle cette suspension ou ce régime prendra fin ainsi que les dates auxquelles les ouvriers seront en chômage dans les deux cas.

Contrairement au texte français de l'article 6 du projet et par dérogation au texte de l'article 51, § 1er, alinéa 5, de la loi relative aux contrats de travail, le texte néerlandais ne mentionne que la suspension totale de l'exécution du contrat de travail, et non le régime de travail à temps réduit. Interrogé à ce sujet, le délégué a confirmé que le texte néerlandais doit être mis en conformité sur ce point avec le texte français.

Article 7

7. L'article 7 du projet dispose que l'arrêté en projet entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge et cesse d'être en vigueur le 31 décembre 2027.

À la question de savoir pourquoi il est dérogé au délai normal d'entrée en vigueur des arrêtés royaux, le délégué a répondu ce qui suit :

« De inwerkingtreding op de dag van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad wordt verantwoord door de noodzaak om de sectorale regeling zo spoedig mogelijk opnieuw toepasselijk te maken. Het Paritair Comité heeft gevraagd om de bestaande regeling te verlengen voor de periode van 1 juli 2026 tot en met 31 december 2027, maar het advies werd pas op 2 juli 2026 gegeven en vervolgens aan de administratie bezorgd. Om die reden wordt geen terugwerkende kracht voorzien. Tegelijk wordt, gelet op het belang van de continuïteit van de regeling voor de betrokken ondernemingen en werknemers, voorgesteld om het besluit te laten ingaan op de dag van bekendmaking ».

En principe, il est recommandé de fixer la date d'entrée en vigueur d'un arrêté royal de manière à ce que les justiciables disposent d'un délai suffisant pour prendre connaissance de la nouvelle réglementation et s'y conformer.

Compte tenu du fait que le projet reproduit le dispositif d'arrêtés royaux antérieurs ayant la même portée, on peut se rallier à titre exceptionnel à une entrée en vigueur rapide. Il est toutefois recommandé de préciser que l'arrêté royal en projet entre en vigueur un jour après la publication au Moniteur belge. En effet, une entrée en vigueur le jour de la publication au Moniteur belge interviendrait un jour ouvrable qui, pour une partie des employeurs et travailleurs concernés, sera sans doute déjà en cours au moment de cette publication.

DE GRIFFIER
LE GREFFIER

DE EERSTE VOORZITTER
LE PREMIER PRÉSIDENT

Yves DEPOORTER

Wilfried VAN VAERENBERGH